

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Falsum esse, quod quidam opinantur, neminem castum esse cap. xxviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

nora exempla huiusce consuetudinis referuntur: quippe quæ exultantes in rogo, uelut geniali toro, more patricum defunctis maritis, iisdem flammis ardebant. Si ergo in tam asperis, ac aduersis naturæ rebus, mos, & consuetudo tantum ualet, ut naturam pene ipsam possit superare, cur uelitis in hac tantum re, quæ eorum, quæ diximus comparatione, facillima est, nec morem, nec disciplinam, nec rationem ualere? At qui etiam Epicurus ipse præcipuus uoluptatis assertor (ut Cicero memorat) abstinere ab his minime difficile esse dicebat si modo ualetudo, aut officium, aut fama hanc continentiam postularet. Sed cur idem nobis quoque facile esse non debet, quibus præter supradicta omnia, etiam salus animæ, & spes æternæ uitæ, quam Epicurus ille non norat, suadet his ipsis uoluptatibus abstinendum.

Falsum esse quod quidam opinantur neminem castum esse. Cap. XXVIII.

Verum si adhuc quisquam, forte pertinaciter in proposito perseueret, & contendat neminem reperiri integrum ab hoc uitio, hunc ipsum sanè, eorum, qui continenter olim uixerunt, quique in præsentiuuiunt, exemplis conuinci necesse est: quibus & omnes diuinæ, atque humanæ scripturæ, & historiæ tam sacræ, quam profanæ, & omnis denique bonorum consensus ita astipulatur, ut negari id sine magno scelere, atque maxima etiam impietate non possit. Quamobrem absit procul à catholicis, & christianis hominibus, quibus cū sermo nobis est, impia hæc, scelestæ, sacrilegæque sententia. Quid enim tam temerarium, tamque indignum religioso animo, quam id obstinatissime pernegare, quod cōstanti omnium bonorum uoce semper prædicatum est, palamque defensum, atque etiam cognitum fuisse uerissimum. Constat profecto innumerabiles pene homi-

M

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

nes; nulla etiã professione obligatos, sed solo castitatis
 ambre captos, & ægisse olim, & agere in præsentia uitã
 continētissimã. Quo circa satis apparere potest, eos,
 qui labuntur, per ignaviã, & malã consuetudinem labi
 potius, quam quod id, si uelint, præstare non ualeant.
 Quod etiam eleganter confirmat Augustinus his uer-
 bis. Ex uoluntate inquit peruersa, facta est libido, dum
 seruitur libidini, facta est consuetudo, dum consuetudi-
 ni non resistitur, facta est necessitas. Recte sanẽ Augusti-
 nus hic nobis necessitatem ostendit: sed quæ ex per-
 uersa uoluntate, & ex mala consuetudine magis, quam
 ex naturalibus causis oriatur. Porro deliberatio, atque
 uoluntas animi, qualibet naturali uoluntate potētior est.
 Nam uidemus formosissimos iuuenes, firmis-
 sime etiã uiribus præditos, & in ipso adolescentiã suã feruore, ac
 flore positos, nulli uoto continentiã addictos, ab his ta-
 men uoluptatibus, quibus fruis-
 cite potuissent, sola ele-
 ctione & constantia uoluntatis abstinere. Quod sanẽ in-
 dicat, non esse contra naturam continere a libidine, si cõ-
 tinentiam ipsam solo proposito continendi posse retine-
 ri. Quid enim tantopere saluator noster Christus conti-
 nentiam commendasset: Paulus tanto studio suasisset:
 Petrus tam efficaciter prædicasset: Apostoli tam fide-
 liter conseruassent: Ecclesia deniq; ipsa tot legibus, tot
 censuris, poeniscq; communisset: si aut præstari non de-
 beret aut seruari non posset: aut esset uel naturæ, uel hu-
 manis prorsus institutis aduersa: Libido sanẽ ipsa non
 tam natura homini adiuncta est, quam accersita ab Adæ
 peccato: ut ira, cupiditas, metus, ac eiusmodi mala, q̃q;
 a plæriscq; uoluptas non connumeretur in malis: at pot-
 tius, licet, falso, pro magno bono recipiatur, quod & ma-
 gnæ iocunditatis, & delectationis sit occasio: sed de
 hoc alibi suo loco dicetur. Quæris hic fortassis a me
 qui fuerint, ii, qui ad unguem, & perfecte serauerint cas-
 titatem: Sed quid opus ut me interroges, qui fuerint

Nēpe casti fuerunt apostoli, Martyres: Eremitę: confesso-
 res: Monachi: Virgines: Viduę: & uniuersus iustorum
 coetus. Per longum quidem esset, hic uirorum, ac mus-
 llerum, qui id præstiterint, nomina recensere: quum uel
 ipsa enumeratio sola posset, ingens uolumen implere.
 Nam nemo fere inter sanctos habetur, ut non idem cę-
 lebs castusq; fuerit. Verum ut omnes, qui promittunt
 castitatem, casti sint: optari sanè potius, potest q̄ sperari.
 Sed ille tam deum sciet se continere uel facile posse:
 quum id ipsum aliquandiu ultro præstare didicerit. Tūc
 enī quod antea existimauerat pene sibi impossibile, pa-
 rum admodum putabit esse, ac exigui laboris, pro eo,
 quod Deo tenetur impendere. Sed minus mirum uide-
 ri debet, si sint, qui contra castitatem rabidis uocibus la-
 treās: constat enim esse permultos, quos adeo à recta
 ratione, peruersa, ac uitiosa sensuum natura detorsit: ut
 nullo pacto possit sibi persuadere, quicquam ægregi
 ab aliquo fieri posse, uel quod non p̄t ipsi facere repu-
 tantes quicquid difficile est, esse sibi pro sua pusillanimitate
 impossibile, ac esse itidem prorsus cæteris: atq; ita
 temere ex sua natura & ex suo ingenio fingunt omnes
 homines, aliorum animos ex animo spectantes suos.
 Habet hoc natura eiusmodi hominum, ut in quo quis
 insanit, in eo putet & reliquos insanire, propterea per
 suasissimum fuisse Neroni, & ex suetonio: Tranquillo
 legimus neminem reperiri pudicum, aut ulla parte
 corporis purum esse: uerum pleroseq; dissimulare uitium,
 & obtegere calliditate. Is enim contaminatis omnibus
 membris, q̄ turpiter, ac flagitiose sese his fœditatibus ad-
 dixerat, tam stulte, ac improbe de his ipse sibi persuase-
 rat. Siquidem abominandus ille spiritus ex suo ingenio
 cæteros iudicabat. At quanto sanè melius sentiunt, qui
 continentiam quidem præstare ab homine posse non
 negant, sed ipsi de se diffidunt, & nolle pro sua mollitie
 consentunt. Periculosa præsumptionis est inquit Ioan.

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

nes Caspianus, necdum rebus recte discussis, nec certa ratione collecta, de natura cuiuslibet præpropere diffinire: ac de fragilitatis suæ consideratione, capere coniecturam cæterorum: & non de statu, & qualitate ipsius disciplinæ, uel de aliorum experientia proferre sententiã. Neque enim si quis ignarus natandi sciens pondus corporis sui ferri aquarum leuitate, ac liquore non posse, experientia suæ uoluerit imperitiã definire neminẽ penitus posse liquidis elementis solida carne circumdatum sustineri, uera erit eius opinio iudicanda: quam secundum experientiam suam uisus est protulisse: quum hoc non solum impossibile, sed etiam per facile esse aliis, & certissima ratione, & fide non dubia cõprobetur. Quod autẽ quis per somnium in honestis & turpibus uisis insus, & inuitus quandoq; polluitur, nequaquam ad imputatur peccato: dummodo non ex diurnis desyderiis, aut aliunde ab alto fonte proueniat, q̃ ab impulsu naturæ, quæ solita est nobis dormientibus, sine culpa aliqua nostra coactam ex abundantia humoris superflui repletionem leuare, & redundantem seminis fluxum expellere. Nam ut eleganter idem Caspianus in suis collationibus asseuerat, quicquid per escarum abundantiam concretum fuerit in medulis necesse est egeri, atq; ab ipsa naturæ lege propelli, quæ exuberantiam cuiuslibet humoris superflui uelut noxiam sibi, atq; contrariam in semetipsa residere non patitur. Est quoq; morbus, quem Gonorrhœam medici solent appellare: quo genitale semen nobis etiam inuitis dolentibusq; cõtinenter distillat: quod ne utiquam uitio dādum est, sed tantum naturæ, ac morbo adscribendum. Cæterum de eiusmodi morbo, aut somniis non disceptamus hic, sed de libidine, & uoluntaria continentia: quam non esse impossibilem satis (ut arbitror) disceptatum hucusq; fuit: qua autem ratione & libido cohiberi & continentia custodiri facile possit, in postremo libro dicitur.